

**PLAN DE MANAGEMENT PENTRU SITUL NATURA 2000 ROSCI0223
SĂRĂTURILE OCNA VECHĂ, LOC. TURDA, JUD. CLUJ.**

Cuprins

Introducere.....	..2
Capitolul I.....	..3
ASPECTE DESCRIPTIVE.....	..3
Demersuri conservative.....	..3
Obiective de conservare.....	..4
Relevanța obiectivelor de conservare.....	..5
Capitolul II.....	..11
Descrierea succintă a sitului.....	..11
Geologie.....	..11
Hidrologie și hidrografie.....	..12
Clima.....	..12
Soluri.....	..12
Floră și vegetație.....	..13
Faună.....	..13
Starea actuală de conservare a sitului ROSCI0233.....	..15
Valoarea sitului ROSCI0233.....	..15
Capitolul III.....	..16
SCOPUL, OBIECTIVELE ȘI TEMELE PLANULUI DE MANAGEMENT.....	..16
Scopul PM.....	..17
Temele PM.....	..24
Capitolul IV.....	..37
IMPLEMENATREA PLANULUI DE MANAGEMENT.....	..37
Capitolul V.....	..38
REGULAMENTUL SITULUI NATURA 2000 ROSCI0223 SĂRĂTURILE OCNA VECHĂ.....	..38
Anexa 1 la Planul de management.....	..47
Anexa 2 la Planul de management.....	..49
Anexa 3 la Planul de management.....	..53

Introducere

Planul de management al unei arii naturale protejate este definit ca fiind acel instrument tehnico-administrativ prin care se arată ce anume este de protejat în teritoriul țintă, unde se localizează elementele de interes conservativ, care este importanța protecției acestora și cum se pot duce la îndeplinire demersurile conservative.

Planul de management cuprinde obiective, ținte, linii directoare și măsuri privind conservarea elementelor de interes, precum și propuneri de alocări bugetare, sau aspecte ce vizează evoluția probabilă a demersurilor conservative cum ar fi: modele de succesiune de vegetație sau categoriile de impact ce sunt decelabile la nivelul perimetrului și care sunt în măsură a afecta speciile de interes conservativ.

CAPITOLUL I

ASPECTE DESCRIPTIVE

Substratul geologic aparte, cu efilări ale depozitelor de sare spre suprafață a condus la apariția unor condiții pedologice particulare de sărătură, fenomen ce apare la nivelul Transilvaniei în mai multe localități, amintind aici Ocna Dej, jud. Cluj, Cojocna, jud. Cluj, Sărățel, jud. Bistrița-Năsăud.

Ca urmare, în condițiile ecologice particulare ale biomurilor de sărături continentale, s-au instalat comunități de floră ce au stârnit un interes științific particular. Asociat faciesurilor vegetale, apar și comunități de faună deosebite, însă prea puțin cunoscute, studiile în acest sens demarate recent scoțând la iveală aspecte spectaculoase, așa cum este cazul semnalării foraminiferului *Entzia tetrastomella*, specie ce apare în zona Băile Sărute Turda, ca singura populație certă cunoscută la această dată¹.

Demersuri conservative

În scopul conservării patrimoniului natural de sărătură din zona Turda, o primă inițiativă a aparținut Consiliului Județean Cluj, care prin a sa Delegație Permanentă a emis Decizia nr. 147 din 1994 de desemnare a Ariilor naturale de interes județean, unde a fost propus un areal de protecție de 54 ha pentru „Băile Turda”. Din păcate, decizia administrativă nu a fost însoțită și de o documentație cartografică pentru delimitarea în teren a perimetrelor cu statut de protecție, demersul păstrând o relevanță conservativă limitată.

Prin Legea nr. 5/2000 de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a Arii protejate, Anexa 1, poziția 2.343, a fost preluată inițiativa anterioară de protejare a perimetrelor din zona Turda, fiind desemnată Rezervația de interes național Sărăturile și Ocna Veche, însă pe o suprafață totală de 10 ha. Imediat după desemnare însă, au apărut elemente ce au indus o serie de confuzii, dată fiind lipsa unei concordanțe între suprafețe, cu propunerea inițiată de Consiliul Județean Cluj, a unor reprezentări cartografice conforme, a unor delimitări în teren, la care se adaugă în fapt considerarea a două suprafețe distincte, localizate la peste 1km distanță una de cealaltă și situate în două zone depresionare aparte.

¹ Telespan, A., Kaminski, M., A., Balc, R., Filipescu, S., Varga, I. (2012): Life cycle of *Entzia* – an agglutinated Foraminifer from Transylvania (*pers comm.*)

O încercare de delimitare a arealelor protejate s-a realizat în momentul completării Formularului standard a rezervațiilor naturale, în cadrul Agenției pentru Protecția Mediului Cluj, propunerea fiind preluată în acest sens de către Autoritatea centrală de mediu². Pentru zona protejată a mai fost întocmit o propunere de Plan Urbanistic pentru Zonă Protejată SC Forum SRL, la nivelul anului 2001.

În momentul desemnării rețelei Natura 2000, prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, a fost desemnat situl ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, pe o suprafață de 140 ha. Propunerea inițială a fost reactualizată prin Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011 pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007, când suprafața a fost redusă la 133 ha.

Astfel, situl ROSCI0223 se suprapune peste alte două arii naturale protejate:

- a) de interes național "Sărăturile și Ocna Veche" – categorie corespondentă conform „Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii” IUCN IV
- b) de interes județean "Băile Turda" – balneară - cu o suprafață de 54 ha, conform Deciziei nr. 147/1994 a Delegației Permanente a Consiliului Județean Cluj.

Actualmente, prin Hotărârea Guvernului nr. 971/2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000, ROSCI0223 este parțial inclus în aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0113 Cânepiști ce se întinde pe 6212 ha.

Obiective de conservare

Demersurile anterioare de trecere în regim de conservare a patrimoniului natural cuprins în prezent în situl ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche nu s-au bucurat de o documentație justificativă, cu argumentare științifică clară, fiind apreciată la modul general importanța asociațiilor de vegetație halofile la nivelul cărora apare și specia *Salicornia europaea*.

Prin Formularul de desemnare a sitului ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, au fost considerate următoarele elemente criteriu:

- 2 tipuri de habitate

² <http://www.mmediu.ro/beta/domenii/protectia-naturii-2/arii-naturale-protejate/>

Tabel nr. 1

Cod.	Denumire	%	Repr.	Supr. Rel.	Cons.	Gl.
1530*	Pajiști și mlastini sărăturate panonice și ponto – sarmatice Stepe și mlaștini sărate panonice ³	10	B	C	B	B
1310	Comunitati cu Salicornia și alte specii anuale care colonizeaza terenuri umede si nisipoase Salicornia și alte specii anuale care populează regiunile mlăștinoase și nisipoase ⁴	80	A	C	A	A

- 3 specii de plante:

Tabel nr. 2

Cod	Nume	Pop.	Sit Pop.	Cons.	Iz.	Glob.
1389	<i>Meesia longiseta</i>	V	B	B	C	B
1903	<i>Liparis loeselii</i>	V	C	B	C	B
4087	<i>Serratula lycopifolia</i>	V	A	C	C	C

Relevanța obiectivelor de conservare

Ca urmare a studiilor de teren întreprinse pe perioada mai 2011 – august 2012, având ca obiectiv identificarea și stabilirea atributelor elementelor criteriu, asumate în scopul fundamentării Planului de management, dar și în urma analizării rezultatelor unor studii științifice de dată recentă, amintind aici:

³ În OUG 57/2007 cu modificările și completările ulterioare definiția codului 1530 este: *Stepe și mlaștini sărate panonice* pierzând în egală măsură atributul de habitat prioritar (*) iar în OM 1964/2007 habitatul este denumit *Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto – sarmatice*. În continuarea documentației s-a utilizat denumirea din OM 1964/2007 ce corespunde și definiției date de Donita et. colab. 2005-2006 în lucrarea *Habitatele din Romania*.

⁴ În OUG 57/2007 cu modificările și completările ulterioare definiția codului 1310 este: *Salicornia și alte specii anuale care populează regiunile mlăștinoase și nisipoase* iar în OM 1964/2007 habitatul este denumit *Comunitati cu salicornia și alte specii anuale care colonizeaza terenuri umede si nisipoase*. În continuarea documentației s-a utilizat denumirea din OM 1964/2007 ce corespunde și definiției date de Donita et. colab. 2005-2006 în lucrarea *Habitatele din Romania*.

- Alec A. Teză de doctorat : 2010 Interrelația între substratul geologic și populațiile unor specii de halofile rare din Bazinul Transilvaniei
- Mera O. Teză de doctorat : 2008 Studiul Formațiunii cu sare din NV Mun. Turda. Implicațiile prezenței și valorificării sării asupra mediului și luând în considerare atributele definite în cadrul Manualelor uzuale de interpretare a habitatelor:
- *** 2003: „Interpretation Manual of European Union Habitats”, Eur. Comm. DG. Env.
- Doniță, N., și Colab. 2005-2006: „Habitatele din România”, Ed. Tehnică Silvică, București
- Gafta, D., Moutford, O. 2008: Manual de interpretare a habitatelor Natura 2000 din România”, Risoprint, Cluj-Napoca

S-a putut stabili faptul că din perimetrul sitului nu sunt întrunite condițiile ecologice ale prezenței habitatului 1310 Comunități cu *Salicornia* și alte specii anuale care populează regiunile mlăștinoase și nisipoase, lipsind speciile edificatoare altele decât *Salicornia sp.*, respectiv corelarea cu distribuția geografică, arealografică potențială a acestui tip de habitat la nivel național. Cu toate acestea, în urma unor numeroase consultări, în mod particular cu reprezentanții autorității centrale de mediu, s-a stabilit faptul că excluderea acestuia derivă dintr-o posibilă interpretare îngustă a termenilor de definire a prezenței acestuia habitat, atât la nivel european cât și național. Până la o tranșare a acestui element de incertitudine, din perspectiva aplicării principiului precauției în luarea deciziei, s-a convenit la menținerea ipotezei de prezență a acestui habitat, suprapus pe zonele de desfășurare a faciesurilor de vegetație cu *Salicornia sp.* Din acest punct de vedere, prezența habitatului va fi admisă sub forma unor stadii de tranziție sau degradate, urmând ca în urma unor studii consecutive, inclusiv a consultării cu European Topic Centre, să se revină asupra eventualelor limitări, dând astfel posibilitatea calificării depline a faciesurilor identificate în zona Sărăturilor Turda de a beneficia de un statut de protecție.

În ceea ce privește habitatul 1530* Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto – sarmatice, în urma corelării cu tipurile de habitate corespondente de la nivel național, s-a putut stabili prezența acestuia. Situația corespondențelor cu categoriile de habitate descrise de la nivel național este prezentată sintetic în matricea de mai jos cu marcarea asociațiilor corespondente potențiale.

Denumire	Raspandire	Observatii	Valoare conservativa
1530* Pajiști și mlastini sărăturate panonice și ponto – sarmatice			
R1522 - Comunități ponto-sarmatice cu <i>Plantago maritima</i> și <i>Limonium gmelini</i>	Terenuri sărăturate din Transilvania - Băile Sărate Turda, Muntenia - Câmpia Bărăganului, Moldova, Dobrogea, Delta Dunării	După cum rezultă din raspandirea habitatului, se regăsește în aria protejată Sărăturile Ocna Veche	Mare
R1526 - Comunități ponto-sarmatice cu <i>Triglochin maritima</i> , <i>Aster tripolium</i> ssp. <i>pannonicum</i> , <i>Scorzonera parviflora</i> și <i>Peucedanum latifolium</i>	Transilvania, Oltenia - Murta, Dobrești, Glavacioc, Muntenia - Caragele, jud. Buzău; Lunca Lutu Alb, jud. Brăila	Speciile edificatoare ale habitatului R1526 își au arealul de răspândire în Bazinul Transilvaniei, regăsindu-se și în zona Băilor Sărate Turda ⁵	Mare
R1529 - Pajiști ponto-panonice de <i>Hordeum hystrix</i>	Transilvania, Crișana, Banat și, în mică măsură, în Oltenia, Muntenia, Dobrogea și Moldova	Rămâne un habitat probabil în zona de interes, specia edificatoare <i>Hordeum hystrix</i> este semnalată cu areal de răspândire în județul Cluj, nefiind însă găsită de studiile cele mai recente în zonă, nici în relevee fitosociologice, nici ca specie în lista sistematică ⁶	Moderata

⁵ Oprea, Adrian, Lista Critică a Plantelor Vasculare din România, Ed. Universitatii „Alexandru Ioan Cuza” Iasi, 2005, Iasi

⁶ Alec Andreea, Teza de doctorat, Interrelația între substratul geologic și populațiile unor specii de halofile rare din Bazinul Transilvaniei, 2009

- R1530** - Pajiști ponto-panonice de *Festuca pseudovina*, *Peucedanum officinale* și *Artemisia santonicum* ssp. *Patens* Transilvania, Crișana, Banat, Muntenia, Moldova, Speciile edificatoare ale acestui habitat se regăsesc în zona băilor Sărate Turda⁷
- R1532** - Comunități dacice slab halofile cu *Aster sedifolius* și *Peucedanum officinale* Transilvania, Crișana, Banat, În Transilvania se găsește pe Valea Florilor, în Mare afara zonei protejate a Băilor Sărate Turda

⁷ Studii personale, SC Unitatea de Suport pentru Integrare SRL

Așa cum se arată în mod explicit în lucrările de specialitate „Simpla prezență a unor specii de plante, indicate în Manualul de interpretare a habitatelor din UE ca importante pentru caracterizarea și identificarea unor tipuri de habitate, nu implică obligatoriu existența în teren a habitatelor corespunzătoare. În general, speciile de recunoaștere trebuie să fie integrate în biocenoze bine conturate, a căror sinecologie reflectă condițiile abiotice ale habitatului respectiv.”⁸

Așadar, stabilirea prezenței habitatelor sau cel puțin a stărilor tranzitorii ale acestora este certificată de prezența în ansamblul său a asociațiilor componente de vegetației, ce trebuie să prezinte stabilitate și funcționalitate, în timp ce prezența dispartă a unor elemente floristice nu este în măsură a confirma prezența tipului respectiv de habitat.

În consecință, în ceea ce privesc habitatele desemnate ca elemente criteriu pentru desemnarea ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, se întâlnesc doar stări de tranziție, asimilabile faciesurilor unor tipuri descrise la nivel național decelabile la nivelul unor perimetre din cadrul sitului, o prezență certă fiind doar în cazul tipului 1530*, discuțiile și analizele pe marginea prezenței habitatului 1310 rămânând astfel deschise.

În ceea ce privesc speciile criteriu considerate pentru desemnarea sitului ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, nici una dintre specii nu a putut fi identificată în perimetrul propus spre conservare. Mai mult decât atât, condițiile de biotop care să răspundă cerințelor ecologice ale acestor specii - mlaștini eutrofe/oligotrofe, turbării - lipsesc din zona studiată, astfel că nici măcar o prezență potențială, prezumtivă a acestora nu poate fi luată în considerare. Semnalarea acestor specii din zona sitului, considerăm că se datorează unor erori.

În urma consultării specialiștilor Dr. Oprean A., Dr. Sârbu I. ce au fost parte în procesul de desemnare a elementelor criteriu pentru sitului ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, s-a confirmat faptul că datele au fost preluate din citări cu localizare aproximativă “Turda”, foarte vechi, înainte de anii 1950, astfel că preluarea în cadrul formularului de desemnare poate fi considerată o eroare.

Ca urmare, obiectul de conservare al sitului ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, ce poate fi considerat cu certitudine, rămâne habitatul 1530* Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto – sarmatice, prin stările tranzitorii și faciesurile inclusiv degradate ale

⁸ Gafta, D., Moutford, O. (2008): **Manual de interpretare a habitatelor Natura 2000 din România**, Risoprint, Cluj-Napoca (pg. 9)

asociațiilor de vegetație ce sunt corespondente categoriilor de habitate descrise la nivel național.

În consecință, obiectul Planului de management rămâne centrat pe obiectivul reprezentat de conservarea și acolo unde va fi posibil, readucerea la o stare favorabilă de conservare a habitatului 1530* Pajiști și mlastini sărăturate panonice și ponto – sarmatice, ce își păstrează însă relevanța și pentru prezervarea habitatului 1310, indiferent de starea sub care acesta urmează a fi definit.

CAPITOLUL II

DESCRIERE SUCCINTĂ A SITULUI

Perimetrul sitului ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este amplasat la extremitatea estică a Municipiului Turda, într-o zonă de cuvete, de unde zăcămintele de sare au fost solubilizate parțial, dând naștere la o salbă de lacuri sărate și la zone sărăturate.

Geologie⁹

Complexul microdepressionar de la Băile Sărate este localizat la contactul dintre culmea interfluvială a Dealului Turda Nord și terasa Viișoara 75-80 m. Microdepresiunea are un aspect aproximativ circular care se suprapune configurației masivului de sare, pe care s-a format.

Microdepresiunea Băile Sărate a fost sculptată prin acțiunea de eroziune a Arieșului, într-o primă etapă de evoluție și de procesele de disoluție realizate prin acțiunea apelor de infiltrație, într-o fază ulterioară. Procesele de tasare, prăbușire și denudare în suprafață a terenului, au determinat definitivarea formării microdepresiunii și atingerea aspectului morfologic actual.

Sculptarea microdepresiunii a început în timpul genezei terasei de 75-80 m și a fost definitivată după evacuarea materialelor prin intermediul pârâului Aluniș. Prin îndepărtarea depozitelor sedimentare cu permeabilitate redusă din acoperișul formațiunii salifere, Arieșul a înlesnit pătrunderea apelor de infiltrație spre masivul de sare. Apele râului, în timpul sculptării terasei de 75-80 m, au transportat o cantitate însemnată de sare, schițând microdepresiunea pe care, apoi, în faza colmatării cu aluviuni a terasei au umplut-o cu un strat gros de pietriș fluvial.

Procesul de distrugere a masivului de sare și de sculptare a microdepresiunii a fost continuat de acțiunea apelor de infiltrație, care au acționat viguros, după ce Arieșul și-a mutat cursul și a lăsat suspendat, sub formă de terasă fluvială, vechiul pat de drenaj. Materialele au fost evacuate în direcție sud-estică, conform drenajului apelor freatice și superficiale. La sculptarea microdepresiunii cu aspect de dolină a mai contribuit pârâul Aluniș. Acesta, pătrunzând în microdepresiune, după individualizarea terasei Viișoara, a evacuat o mare cantitate de materiale, ceea ce s-a repercutat asupra echilibrului morfodinamic al versanților. Eroziunea regresivă a pârâului Aluniș a fost stimulată de

⁹ Aspectele de geologie au fost preluate din studiile de doctorat: Mera, O. *Teză de doctorat* : 2008 Studiul Formațiunii cu sare din NV Mun. Turda. Implicațiile prezenței și valorificării sării asupra mediului.

nivelul de bază coborât pe care l-a îndeplinit patul fluviatil al Arieșului, într-o continuă deplasare negativă pe verticală. Înaintarea regresivă a pârâului Aluniș în interiorul microdepresiunii este frânată în prezent în urma construirii unui dig de pământ, în sectorul prin care pârâul pătrunde în microdepresiune.

Hidrologie și hidrografie

Hidrografia zonei din jurul masivelor de sare este trasată conform înclinării pantelor. Acestea în regiunea Turda urmăresc două sensuri principale: unul de la V la E dat de cursul Arieșului, iar celălalt de la N la S, dat de cumpăna de ape Feleac-Boj.

Zona Sărăturilor este drenată de Valea Sărată, dirijată NE-SV cu fundul larg și pante șterse, arată o evoluție independentă de pârâul Sf. Ion, al cărui curs superior îl alcătuiește. Curgerea, dar și salinitatea văii Sărate este puternic influențată de regimul precipitațiilor.

În zona Sărăturilor dar și a Băilor, apar mai multe ochiuri de apă, unele dintre acestea secând în perioadele secetoase, a căror nivele rămân dependente de asemenea regimelor pluviale.

Clima

Zona studiată se situează la interfața dintre sistemul climatic al Munților Apuseni și cel al Câmpiei Transilvaniei. Poziția particulară, face însă ca elementele dominante să fie cele legate de climatul Carpaților Occidentali Munții Apuseni. Studii sistematice microclimatice, limitate la perimetrul Sărăturilor și a Băilor Turda, nu au fost întreprinse, însă faciesul vegetației trădează prezența unui marcat regim xero-termofil, beneficiind de un regim intens de insolare.

Soluri

Spre nord, dominante sunt cernoziomurile bogate în humus, ce se întind pe o conformație deluroasă, tipică Câmpiei Transilvaniei. Soluri aluvionare, humifere, slab alcaline și lutoase apar în zona văilor de la baza dealurilor.

Particularitatea zonei Sărăturilor și a primetrului Ocnei Vechi este suprapunerea pe un complex de galerii unele prăbușite formate în masivul de sare ce pe alocuri este acoperit de un strat superficial de sol, pe alocuri apărând chiar aflorimente de sare la zi.

Astfel solurile sunt tipice „de sărătură”, cu o reacție puternic alcalină de până la pH=10-12.

Floră și vegetație

În perimetrul sitului, dominante rămân asociațiile de vegetație caracteristice sărăturilor, dominate fiind de speciile *Salicornia europaea*¹⁰ și *Limonium gmelinii*. Apar intercalate biomuri de zone umede sărăturate, asociate bălților temporare, mlaștinilor și smârcurilor alcaline, respectiv a ochiurilor de ape permanente.

Pe suprafețe restrânse apar biomuri antropizate și/sau puternic impactate de tipul drumurilor, căilor de acces structurate și nestructurate, precum și perimetre degradate.

Din zona sitului ROSCI0223, au fost semnalate 71 specii de plante.

Faună

Din zona sitului ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche lipsesc studii faunistice sistematice. În etapa de fundamentare a Planului de management, în scopul decelării unor relații structurale și funcționale ce concură la menținerea integrității sitului, au fost întreprinse observații sumare și unele studii asupra speciilor de nevertebrate, un accent aparte fiind pus pe studiul speciilor de lepidoptere, dată fiind relația intimă ce există între acestea și speciile de plante.

În perioada mai 2011 - august 2012, au fost întreprinse mai multe observații preliminare asupra speciilor de lepidoptere, cu ajutorul ecranelor luminoase, în încercarea de a defini spectrul speciilor asociate habitatelor caracteristice. Până la ora actuală au fost identificate un număr de 123 de specii de macrolepidoptere, fapt ce situează arealul studiat în rândul unor ecosisteme sărace în specii, însă care ar putea adăposti specii sau comunități particulare date fiind condițiile de biotop aparte, astfel de aspecte urmând a face obiectul unor studii de viitor.

Starea actuală de conservare a sitului ROSCI0223

În urma studiilor din teren a putut fi observat impactul produs de activitățile antropice curente din cadrul perimetrului propus spre a fi inclus în rețeaua Natura 2000.

¹⁰ Studii taxonomice de dată recentă, au arătat că la nivelul teritoriului României specia *Salicornia herbacea* lipsește, fiind înlocuită de specia *S. europaea*. Astfel, certificarea prezenței categoriei de habitat 1530* la nivelul României rămâne discutabilă.

Zona nordică se dovedește a fi cea mai expusă la presiuni antropice susținute, datorate depozitărilor de dejecții, a depozitărilor de deșeuri menajere și inerte, a practicilor agro-zootehnice necontrolate abuzive, în special suprapășunat.

Afectate de practici necontrolate pășunat, depozitare de deșeuri, scurgeri încărcate cu materii organice, turism agresiv, practicare de sporturi motorizate, afectează suprafețe extinse de la nivelul ambelor trupuri de rezervații.

Pentru viitor, previzionăm o continuare a degradării ce va conduce la pierderea funcțiilor ecologice și a patrimoniului natural asociat, în lipsa aplicării unui management conservativ direct, prin replicarea experienței de la nivelul perimetrului sudic. Implementarea unui set de măsuri responsabile de refacere a mediului va conduce la o redobândire a indicilor de biodiversitate în aproximativ o decadă, în acest sens având exemplul succesiunii de vegetație instalate rapid din zona sudică protejată prin gard, unde faciesul de vegetație a revenit la o stare de integritate înaltă, naturală.

Cu toate acestea remarcăm prezența unor perimetre total compromise, după cum urmează:

a. Zona Sărăturilor: în proximitatea batalului de dejecții situat spre extremitatea estică, puncte dispartate din lungul canalului de dren ce deșează în Valea Sărată, încărcat cu poluanți preponderent organici de la surse din amonte; zone de târlire;

b. Zona Băilor: suprafețe afectate de depozități necontrolate de deșeuri situate punctiform în lungul căilor de acces, sau ocupate de infrastructuri turistice;

Urmărind sistemul codificat al activităților cu impact antropic propus în vederea evaluării stării factorilor de mediu de la nivelul siturilor Natura 2000 a fost analizată mărimea impactului antropic prezent, sau așa numita analiză a stării actuale a perimetrului studiat.

Pornind de la principiul propus de Leopold¹¹ pentru evaluarea impactului asupra mediului, larg utilizat în documentațiile tehnice de specialitate, am adaptat la categoriile de impact considerate atributele „magnitudine”, respectiv „importanța”.

În acest sens, urmărind categoriile tipurilor de impact asociat activităților antropice, a fost realizată o analiză ce a pus în evidență prezența unui număr de 30 de categorii de

¹¹ Leopold, L. B., F. E. Clarke, B. B. Hanshaw, and J. E. Balsley. 1971. A procedure for evaluating environmental impact. U.S. Geological Survey Circular 645, Washington, D.C.

impact. Magnitudinea impactului a fost apreciată și în baza aerofotogramelor realizate în perioada studiilor de teren, putându-se delimita extinderea asociată fiecărei categorii de impact.

În baza acestei analize, s-a apreciat că starea generală de conservare a sitului rămâne precară, cu excepția unei suprafețe restrânse, de aproximativ 2,8 ha, din imediata proximitate a amenajărilor realizate în scopul facilitării vizitării Ocnei Vechi, perimetru ce a fost împrejmuit în anul 2007, beneficiind astfel de o protecție pasivă. La nivelul acestui perimetru se observă o revigorare a vegetației caracteristice zonelor sărăturate.

Valoarea sitului ROSCI0223

În urma unei analize obiective, a reieșit faptul că de la nivelul sitului ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, singurul element ce justifică desemnarea statutului de conservare specială este reprezentat de ansamblul faciesurilor de tranziție inclusiv în stare degradată a unor asociații de vegetație ce participă la definirea unor categorii de habitate descrise la nivel național și care prin corespondență, sunt superpozabile tipului 1530* Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto – sarmatice.

CAPITOLUL III

SCOPUL, OBIECTIVELE ȘI TEMELE PLANULUI DE MANAGEMENT

Planul de management al sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, denumit în continuare Plan de management, este documentul oficial care stabilește cadrul general de desfășurare al acțiunilor ce urmează a fi promovate pentru îndeplinirea obiectivelor ariei protejate, acest document stând la baza activităților custodelui.

Planul de management este obiect al proiectului ”Managementul Sitului Natura 2000 Sărăturile Ocna Veche” aprobat spre finanțare în cadrul POS Mediu Axa Prioritară 4 – Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii; Domeniul major de intervenție – Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management pentru protejarea biodiversității și rețelei Natura 2000, a cărui beneficiar este Primăria Municipiului Turda.

În Planul de management au fost incluse acțiuni de management generate de modificări survenite în urma armonizării cadrului legislativ român cu cel comunitar, în special prin Legea nr. 265/2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările ulterioare.

Planul de management oferă un cadru stabil de integrare a problemelor de conservare și protecție a mediului natural cu cele care vizează dezvoltarea socio-economică durabilă în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și în zona învecinată. Cu toate acestea, Planul de management rămâne un document flexibil, acesta putând fi ajustat și actualizat la propunerea autorităților implicate în implementarea acestuia, în baza unor propuneri ce vizează în primul rând o conservare adecvată a elementelor de interes conservativ și asigură o dezvoltare și valorizare pe baze cu adevărat durabile a patrimoniului natural.

Planul de management devine astfel un instrument de dialog între proprietarii și/sau custode al Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și utilizatorii de resurse ale capitalului natural, cu comunitățile locale și instituțiile care gestionează resursele naturale, economice și umane de pe raza Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și din zona învecinată. Acțiunile de management din Planul de management au fost formulate și dimensionate ținând cont de limitele capacității de suport ale complexelor de

ecosisteme acvatice, terestre și mixte, care se află într-o strânsă interdependență, formând un biom specific zonelor de sărătură, de la nivelul cărora, ca element de interes conservativ se diferențiază habitatul 1530* Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto – sarmatice.

În conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare, managementul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche „necesită Planuri de management adecvate, specifice siturilor desemnate sau integrate în alte Planuri de management, și măsuri legale, administrative sau contractuale în scopul evitării deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și a perturbării speciilor pentru care zonele au fost desemnate. Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă sau nu este necesar pentru managementul ariei speciale de conservare, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, având în vedere obiectivele de conservare a acesteia, conform prevederilor art. 28 din prezenta ordonanță de urgență”.

Conform actului normativ citat, managementul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche se realizează în scopul evitării deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și a perturbării speciilor pentru care zonele au fost desemnate.

Scopul Planului de management

De la bun început, intenția Planului de management a fost de a promova un model de gestiune durabilă care să permită conservarea biodiversității, ca element fundamental al capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche în concordanță cu dezvoltarea sistemelor socio-economice învecinate.

În vederea atingerii scopului enunțat mai sus, după o analiză a managementului practicat în diferite arii naturale protejate și ținând cont de decizia părților la Convenția pentru Conservarea Diversității Biologice ratificate prin Legea nr. 58/1994 pentru ratificarea Convenției privind diversitatea biologică, semnată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992, următoarele obiective subsumate celor trei direcții strategice:

1. Conservarea biodiversității

- Obiectiv strategic 1: Conservarea diversității ecologice, a structurilor cenotice precum și a calității, productivității și capacității de suport - temelie pentru dezvoltarea durabilă a sistemelor socio-ecologice adiacente.

2. Cercetare și monitoring

- Obiectiv strategic 2: Organizarea și gospodărirea Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche ca „zonă pilot” pentru dezvoltarea cunoașterii și expertizei manageriale în vederea dezvoltării durabile a zonelor de sărătură.
- Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea cunoașterii, capacității productive și de suport a principalelor sisteme ecologice și garantarea conservării biodiversității acestora.

3. Dezvoltare economică durabilă

- Obiectiv strategic 4: Dezvoltarea expertizei manageriale, a tehnologiilor, metodelor, instrumentelor pentru managementul adaptativ și utilizarea durabilă în limitele capacității productive și de suport a resurselor și serviciilor generate în sistemele ecologice specifice zonei.
- Obiectiv strategic 5: Diferențierea sau redimensionarea activităților economice în funcție de diversitatea resurselor și serviciilor, respectiv de capacitate productivă și de suport a sistemelor ecologice pe care le generează.

a.i. Scopul și categoria ariei protejate Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche

Conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată prin L.49/2011 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare, scopul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și/sau a populațiilor speciilor pentru care situl este desemnat.

Ca arie naturală protejată de interes național, perimetrele desemnate corespund categoriei IV IUCN - ”arie de gestionare a habitatelor/speciilor: arie protejată administrată în special pentru conservare prin intervenții de gospodărire”.

Ca sit Natura 2000, Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche a fost desemnat pentru conservarea unui număr de 3 specii de plante: *Meesia longiseta*, *Liparis loeselii*, *Serratula lycopifolia* și a 2 habitate de interes conservativ: 1310 - Comunități cu salicornia și alte specii anuale care colonizează terenurile umede și nisipoase; 1530* - Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice. Studiile întreprinse au arătat însă că dintre aceste elemente doar 1530* - Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice poate fi pus în evidență cu certitudine. O eventuală consultare a European Topic

Centre, conform propunerii venite din partea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice sub nr. 15233/AJ/07.02.2014 poate fi luată în considerare.

a.ii. Caracterul adaptativ și integrat al Planului de management

Caracterul integrat rezultă din faptul că Planul de management reprezintă un cadru stabil și comun de armonizare a obiectivelor de conservare și protecție ale capitalului natural cu cele ce vizează dezvoltarea socio-economică în sit și în zonele învecinate. Prin Planul de management sunt armonizate interesele, uneori antagoniste, ale tuturor categoriilor de actori preocupate de managementul Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Astfel în urma consultărilor în cadrul proceselor de dezbatere publică a Planului de management, pe de-o parte, sunt reprezentate aspirațiile de dezvoltare durabilă ale comunităților locale și interesele utilizatorilor de servicii și resurse oferite de capitalul natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, pentru ambele categorii de actori, serviciile și resursele pot fi valorificate numai în limitele de sustenabilitate permise de capacitatea de producție și de suport a complexelor de ecosisteme acvatice și terestre din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, și pe de altă parte, în Planul de management sunt înscrise năzuințele societății civile și a societății academice de protejare și conservare a capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. De aceea, Planul de management devine un instrument eficient de dialog și de armonizare a unor interese, uneori divergente, referitoare la managementul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche.

Totodată Planul de management are un caracter adaptativ întrucât este astfel conceput încât să permită o armonizare periodică, de regulă, din 5 în 5 ani, atât față de dinamica complexelor de ecosisteme acvatice și terestre din zona Sărăturilor Ocna Veche, în special în plan juridic în această perioadă de corelare cu legislația comunitară.

a.iii. Baza legală pentru Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și pentru Planul de management

Managementul în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche se desfășoară în concordanță cu legislația română în vigoare, fiind totodată armonizat cu principiile rezultate din conferințele, convențiile și protocoalele internaționale, precum și cu Directivele Uniunii Europene. În continuare sunt enumerate, în ordine cronologică, actele normative care au stat la baza elaborării Planului de management.

a.iii.a. Legislația internațională cu aplicabilitate în Europa

- a) Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice, adoptată la Bonn la 23 iunie 1979, ratificată prin Legea nr. 13/1998 pentru aderarea României la Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice, adoptată la Bonn la 23 iunie 1979.
- b) Conferința Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare, Rio 1992, ratificată prin Decretul nr. 187/1990, pentru acceptarea Convenției privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, adoptată de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură la 16 noiembrie 1972:
- c) Declarația de la Rio asupra mediului și dezvoltării se referă la principiile fundamentale ale relațiilor dintre mediu și dezvoltare;
- d) Agenda 21 care reprezintă un îndrumar din care rezultă programul de acțiuni necesare înlăptuirii dezvoltării durabile cum ar fi: conservarea diversității biologice, consolidarea rolului populației și comunităților locale în contextul dezvoltării durabile, gestionarea durabilă a terenurilor, dezvoltarea durabilă a agriculturii și a localităților rurale;
- e) Convenția asupra diversității biologice, ocazie cu care biodiversitatea a fost definită ca “variabilitate a lumii vii indiferent de treptele acesteia de organizare, pornind de la gene și specii ajungând până la biocenoze și complexe de ecosisteme, ratificată prin Legea nr. 58/1994.
- f) Reuniunea de la Johannesburg a Șefilor de Stat și de Guverne din septembrie 2002, cunoscută și sub numele de „Rio+10”, unde a fost reluată, reanalizată și aprofundată problematica conceptului de dezvoltare durabilă.
- g) Protocolul de la Kyoto din 2000 care a însemnat punctul de plecare pentru o nouă strategie forestieră mondială prin care se recunoaște rolul deosebit al pădurilor și culturilor forestiere în retenția carbonului atmosferic ce duce implicit la reducerea efectului de seră cu toate consecințele climatice favorabile globale ce decurg de aici.

a.iii.b. Legislația comunitară

- a) Directiva Consiliului Europei nr. 92/43/CCE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, denumită în continuare Directiva Habitate, are ca obiect habitatele și speciile din fauna și flora sălbatică de interes comunitar, având ca obiective menținerea sau dacă este posibil, restabilirea tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor într-o stare de conservare favorabilă, pe cuprinsul arealelor de răspândire naturală. În Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile

Ocna Veche din tipuri de habitate identificate, 2 se regăsesc pe Anexa I a directivei, iar dintr-un total de specii de plante 3 se regăsesc în Anexa II . Această Directivă este transpusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare.

- b) Convenția de la Berna /19 septembrie 1979 privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, ratificată prin Legea nr. 13/1993 pentru aderarea României la Convenția privind conservarea vietii sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, adoptată la Berna la 19 septembrie 1979.
- c) Conferințele Ministeriale pentru Protecția Pădurilor din Europa la care România este parte semnatară - Helsinki - 1993, Lisabona - 1998, Viena - 2003.
- d) Convenția europeană a peisajului 2000 – Convenția de la Florența, ratificată prin Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Convenției europene a peisajului, adoptată la Florența la 20 octombrie 2000.

a.iii.c. Legislația română

- a) Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a - zone protejate, prin care Sărăturile și Ocna Veche este declarată rezervație pe o suprafață de 10 ha.
- b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006 privind protecția mediului.
- c) Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, cu modificările și completările ulterioare.
- d) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările ulterioare.
- e) Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007, cu modificările ulterioare, privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, prin care Sărăturile Ocna Veche este declarat sit de importanță comunitară, purtând codul ROSCI0023.
- f) Hotărârea Guvernului nr. 971/2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, prin care situl ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche se suprapune parțial cu ROSPA0113 Cânepiști.

a.iii.d. Legislația locală

- a) Decizia nr. 147/1994 a Delegației Permanente a Consiliului Județean Cluj, prin care Băile Turda sunt declarate ca arie naturală protejată de interes județean – balneară - cu o suprafață de 54 ha¹².

a.iv. Procesul de elaborare a Planului de management

În anul 2010 Primăria Municipiului Turda, realizează o propunere de proiect ”Managementul Sitului Natura 2000 Sărăturile Ocna Veche” cu finanțare în cadrul POS Mediu Axa Prioritară 4 în scopul declarat al conceperii unui plan de management pentru situl Natura 2000 Sărăturile Ocna Veche, unei baze de date în sistem GIS, dezbateri publice, simpozion și campanie de informare, conștientizare. Proiectul a fost acceptat spre finanțare.

Fundamentarea științifică a Planului de management s-a bazat pe stadiul cunoștințelor la acest moment asupra capacității productive și de suport a sistemelor ecologice din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, ce au fost completate de studii de teren îndreptate cu precădere asupra elementelor criteriu ce au stat la baza fundamentării acestuia. Procesul de elaborarea a Planului de management s-a desfășurat în patru etape :

- a) identificarea și certificarea elementelor criteriu cu valoare de patrimoniu natural de la nivelul Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche;
- b) identificarea amenințărilor care planau asupra capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche;
- c) stabilirea scopului ariei protejate și a Planului de management care trebuia să fie în concordanță cu legislația internațională, națională și locală ;
- d) identificarea obiectivelor strategice ca direcții subsumate în vederea atingerii scopului enunțat ;
- e) dezvoltarea principiilor de management, enunțate ca obiective strategice, într-un set de obiective tactice, urmat de un plan de acțiune operațional pe o perioadă de cinci ani.

a.v. Procedura de reactualizare a Planului de management

Actualizarea Planului de management va ține cont de cerințele legale în vigoare aferente datei respective. În condițiile actuale, procedura presupune emiterea unui Ordin al

¹² Din păcate, în urma verificărilor întreprinse la Consiliul Județean Cluj, respectiv Primăria Municipiului Turda, Decizia de declarare nu apare însoțită și de o documentație tehnică de justificare, lipsind de asemenea cel puțin o schiță cartografică prin care să fie făcute cunoscute limitele acestui perimetru.

conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, de regulă cu o periodicitate de 5 ani, algoritmul administrativ presupunând:

- a) identificarea punctelor din Planul de management inițial care, datorită schimbărilor legislative, a dinamicii capitalului natural și/sau a evoluției sistemelor socio-economice adiacente, necesită a fi modificate ;
- b) discutarea Planului de management reactualizat în cadrul dezbaterilor publice;
- c) avizarea Planului de management, de către Agenția Regională pentru Protecția Mediului Cluj - Napoca;
- d) aprobarea prin Ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Pentru prezentul Plan de management a fost organizată o ședință de dezbatere publică în cadrul Primăriei Turda, la data de 18 Noiembrie 2011, la care au participat persoane interesate din rândul agenților economici, societății civile, administrației publice locale și publicului interesat.

În cadrul acestei ședințe de dezbatere publică au fost aduse modificări perimetrelor funcționale propuse, în baza unor justificări cu caracter tehnic și au fost propuse amendamente la Regulamentul inclus, fiind discutate de asemenea și teme legate de conținutul capitolului dedicat fundamentării științifice. Astfel, prezenta formă a Planului de management, conține propunerile de modificări discutate, corecturile și completările propuse.

Prin adresa 183093/AF/15.11.2011, Ministerul Mediului și Pădurilor a făcut cunoscute etapele aprobării Planului de management, fiind astfel demarat demersul conform în vederea avizării.

Prin adresa 14925/02.12.2011, Agenția Regională pentru Protecția Mediului Cluj-Napoca a stabilit încadrarea Planului de management în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

a.vi. Procedura de implementare a Planului de management

Rolul determinant în fundamentarea, aplicarea și reactualizarea Planului de management va reveni custodelui. La această dată, custodia sitului nu a fost acordată, deși Primăria Turda a participat la ultima sesiune de atribuire a custodiei acestui sit, unde însă

nu a obținut punctajul necesar de calificare¹³. Cu toate acestea se păstrează în continuare interesul de a prelua în custodie acest sit de către Primăria Turda, chiar și în condițiile în care, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, asumarea se va face pentru întreg arealul protejat prin programul Natura 2000.

Custodele va armoniza, ori de câte ori este necesar, Planul de management va integra și va adapta elementele de actualitate și de interes din aria țintă.

Temele Planului de management

O temă reprezintă o secțiune a Planului de management care abordează un set de subiecte, obiective, ale Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche care au legătură între ele, după Appleton, 2004. În cadrul fiecărei teme se face o evaluare pornind de la amenințările identificate la adresa Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, propunându-se căile de eliminare a acestora prin obiectivele stabilite în concordanță cu scopul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Astfel, prin obiectivele stabilite în cadrul fiecărei teme a Planului de management, se fundamentează căile de eliminare a amenințărilor identificate.

Pe de altă parte temele Planului de management vor fi analizate într-o perspectivă evolutivă: analiza în trecut, starea prezentă și ce își propune Planul de management pentru viitor.

a.i. Cunoașterea biodiversității

Îmbogățirea permanentă a cunoștințelor referitoare la biodiversitatea Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche reprezintă un demers esențial în fundamentarea pe baze realiste a Planului de management. Dezvoltarea cunoștințelor referitoare la complexe de ecosisteme din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche se poate face prin cercetare științifică, monitorizarea unor componente sistemice cheie și supravegherea periodică a stării complexelor de ecosisteme.

Cercetarea științifică are ca scop, pe de o parte dezvoltarea cunoașterii capacității productive și de suport cu privire la principalele categorii de sisteme ecologice în vederea garantării conservării biodiversității acestora, iar pe de altă parte dezvoltarea expertizei manageriale, a tehnologiilor, a metodelor cât și a instrumentelor pentru managementul adaptativ și utilizarea durabilă în limitele capacității productive și de suport a resurselor sistemelor ecologice specifice zonei de sărătură. Cercetarea științifică nu este atributul custodelui, în contextul prezentului Plan de management custodelui îi revine numai un rol

¹³ Nr. de înregistrare la Ministerul Mediului și Pădurilor : 71648/23.02.2011; 180695/23.02.2011; respectiv Nr. Primăria Municipiului Turda 119/23.02.2011

de sprijin prin activități de monitorizare și observare a unor parametri biotici și abiotici bine stabiliți, așa cum se va vedea în continuare, ca și prin activități de însoțire a personalului de cercetare, în condițiile stipulate prin regulament.

În trecut, primele activități de cercetare în Băile Sărute Turda au fost întreprinse de către F.SCHUR, pe data de 11 iulie 1853, în lucrarea “Truppenweise bei Thordaan den Salzlachen den 11 Juli 1853 in Bluthe und Frucht beobachtet ”, de SIMONKAI - 1886, în 1948 de către Todor Ioan în Flora și vegetația de la Băile – Sărute Turda, de către Pop et al. - 1983, PAUCĂ ET NYARÁDY, 1961; CIOCÂRLAN, 2000, și mulți alții.

În prezent, în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Săraturile Ocna Veche, se desfășoară activități de cercetare în cadrul doctoratelor, lucrărilor de licență și masterat integrată sub coordonarea profesorilor coordonatori.

Custodele va trebui să sprijine în continuare cercetarea atât prin faptul că personalul de teren însoțește echipele de cercetători, cât și prin observații în stații și monitorizare a unor elemente importante ale complexelor de ecosisteme din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Săraturile Ocna Veche, la un nivel accesibil personalului de teren.

Astfel, în viitor, este necesară acoperirea lacunelor în ceea ce privește identificarea speciilor și habitatelor de interes comunitar și național, înscrise pe anexele Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2007, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea 49/2011 și alte specii și habitate, neincluse pe listele speciale de conservare ale directivelor europene sau ale legislației naționale, dar periclitare în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Săraturile Ocna Veche. Totodată, este necesară stabilirea măsurilor de protecție integrată a speciilor și habitatelor periclitare din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Săraturile Ocna Veche.

Realizarea bazei de date unitare a Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Săraturile Ocna Veche, ca și identificarea și stabilirea măsurilor de management a speciilor și habitatelor periclitare din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Săraturile Ocna Veche sunt două dintre obiectivele proiectului ”Managementul Sitului Natura 2000 Săraturile Ocna Veche” aprobat spre finanțare în cadrul POS Mediu Axa Prioritară 4 – Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii; Domeniul major de intervenție – Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management pentru protejarea biodiversității și rețelei Natura 2000.

De asemenea, prin transferul expertizei științifice și manageriale acumulate în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche către alte zone de sărătură se va realiza o integrare a Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche în sistemele internaționale existente în domeniul cercetării și monitoringului pe termen lung.

Monitorizarea unor componente ecosistemice cheie. În sensul celor arătate anterior, personalul de teren din cadrul custodelui realizează monitorizări, în baza protocoalelor de monitorizare, pentru fiecare dintre speciile și habitatele pentru care a fost desemnat situl.

Observarea periodică a stării complexelor de ecosisteme. Personalul de teren al Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche realizează supravegherea în diferite stații a evoluției anuale a unor factori abiotici, astfel: data când se înregistrează primul și ultimul îngheț și data când se înregistrează alte fenomene meteorologice deosebite, ca furtuni, ploi cu caracter torențial, perioade de secetă severă și altele asemenea, ca și dinamica unor populații sau habitate, este atributul personalului de teren din cadrul custodelui și se realizează prin observații, a căror frecvență este bilunară, sub îndrumarea specialistului.

Modalitățile în care alte entități de cercetare pot desfășura activitatea de cercetare științifică în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche sunt prezentate în Regulament.

De asemenea în Regulament este stipulat și modul prin care custodele și alte organizații, institute sau persoane fizice pot aduce un aport la această activitate.

a.ii. Educație ecologică, informare și conștientizare

Custodele va trebui să își asume continuarea acțiunilor de promovare a valorii Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Până la ora actuală au fost întreprinse acțiuni de educație ecologică, informare și conștientizare în baza unei strategii de comunicare bine fundamentată. Procesul de comunicare a fost unul complex, datorită numeroaselor relații stabilite între capitalul natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și mediul socio-economic aferent, atât de pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, cât și din zonele limitrofe. Prin strategia de comunicare a Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, în cadrul proiectului ”Managementul Sitului Natura 2000 Sărăturile Ocna Veche” au fost realizate următoarele activități:

Activitatea E.2. a) 1 simpozion organizat

b) min. 2 comunicate științifice

c) min. 30 de persoane informate asupra temelor de interes ale ariei protejate

d) 180 materiale informative și publicitare distribuite

Activitatea E.3.

E.3.1. a) 8 panouri informative privind proiectul și legislația din domeniul protecției mediului

E.3.2. a) 1 acțiune de informare a riveranilor sitului cu privire la efectele negative ale depozitării ireponsabile a deșeurilor în natură

b) 150 pliante distribuite

E.3.3. a) 5 concursuri școlare organizate

b) 1 eveniment special organizat – Zilele Biodiversității

c) min. 300 elevi informați asupra importanței protecției/conservării mediului

d) 1160 materiale informative și publicitare distribuite

E.3.4. a) 3 panouri avertizoare asupra consecințelor suprapășunatului

b) cca.8 fermieri informați asupra consecințelor pășunatului/ supra-pășunatului

Toate acestea urmărind atingerea următoarelor ținte:

a) îmbunătățirea cunoștințelor, în rândul elevilor și a populației adulte din zona Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și limitrof acesteia, referitoare la valoarea capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche,

b) creșterea respectului comunităților locale față de valoarea capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și totodată față de efortul depus în vederea protejării și conservării acestui capital natural, de către custode, prin revizuirea periodică și implementarea Planului de management,

c) diminuarea impactului negativ și a agresiunii asupra capitalului natural, fapt ce va putea fi cuantificat prin scăderea acțiunilor de pășunat semisălbatic, turism necontrolat, depozitarea necontrolată de deșeuri în special deșeuri din construcție.

În trecut, activitatea de informare și conștientizare s-a desfășurat sporadic în cadrul unor întruniri reduse ca număr de participanți cu ocazia diferitelor evenimente din cadrul calendarului ecologic susținute de primărie, Agenția pentru Protecția Mediului Cluj, Agenția Regională pentru Protecția Mediului Cluj – Napoca, și diferite Organizații Neguvernamentale în cadru unor proiecte de mici dimensiuni și anvergură.

În prezent, comunicarea și conștientizarea se realizează în cadrul proiectului ”Managementul Sitului Natura 2000 Sărăturile Ocna Veche”.

În viitor, se propune să se dezvolte informarea și conștientizarea, pe patru paliere determinate de cele patru grupuri țintă:

- a. elevi și studenți;
- b. comunități locale;
- c. turiști;
- d. mass-media pentru informarea publicului larg din alte categorii decât cele menționate anterior.

Pentru asigurarea unei vizite plăcute, eficiente și sigure, turiștii individuali sau grupurile de turiști, care vizitează în mod direct sau prin intermediul unor turoperatori Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, vor trebui să stabilească o bună comunicare cu custodele. Procesul de comunicare dintre custode și grupurile de turiști presupune realizarea următorilor pași:

- a) promovarea potențialului turistic al Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche;
- b) realizarea contactului dintre tour-operatori și custode;
- c) contactarea custodelui de către grupurile de turiști care doresc să viziteze în mod direct Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche;
- d) programarea grupurilor, atât a celor care vizitează direct Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche cât și a celor care vor veni prin tour-operatori pe pachetele turistice puse la dispoziție;
- e) efectuarea vizitei în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche presupune:
 - i. comunicarea în mod clar, concis și elegant a regulilor de vizitare a Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche,
 - ii. însoțirea grupurilor de turiști de către reprezentanți ai custodelui,
 - iii. taxarea turiștilor după caz,
 - iv. preluarea fișelor de observații a speciilor și a habitatelor de la ecoturiștii pe diferite specializări,
 - v. întocmirea de acte de constatare în vederea stabilirii contravențiilor atunci când este cazul;
- f) monitorizarea activității de turism de către custode.

Calea de promovare a valorii biodiversității Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și de informare a opiniei publice asupra unor evenimente constă în organizarea de conferințe locale de presă și transmiterea de comunicate de presă, pe canale scrise și/sau audiovizuale, făcându-se apel inclusiv la pagina web <http://www.saraturileocnaveche.eu/> a Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, ori de câte ori situația va impune asemenea acțiuni.

Declararea datei de 27 august ca Ziua Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche are drept scop creșterea popularității sitului în rândul elevilor, populației locale și a societății civile. Perceperea acestei sărbători nu trebuie să devină un nou factor de presiune, ci să fie o mândrie locală și regională, prin care se urmărește armonizarea relațiilor dintre comunitățile locale, pe de-o parte și viitorul custode, dintre categoriile enumerate anterior și diferiții proprietari, administratori și/sau utilizatori de resurse naturale din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Alegerea datei s-a făcut ținându-se cont de ciclul de desfășurare a sezonului turistic, dar și de evenimentele legate de celebrarea Zilelor Turzii ce se desfășoară la debutul lunii Septembrie, apărând astfel o conexare a acestor date, cu centrarea pe data de 27 august, dedicată zilei Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. De asemenea această perioadă coincide și cu sfârșitul perioadelor de concediu, asigurând un aflux semnificativ de turiști potențiali, moment prielnic de promovare a alternativei de petrecere a timpului liber în interiorul sistemelor de cavernamente reabilite, odată cu instalarea sezonului rece, ploios.

a.iii. Relațiile cu comunitățile locale

Din trecut și până în prezent datorită lipsei unui custode, a unui plan de management și regulament a condus la exercitarea unei presiuni constante asupra capitalului natural al zonei manifest prin suprapășunat în special în zona Ocnei Vechi și a Văii Sărate, turism necontrolat în cele două zone Băile Sărate și parțial Ocna Veche, depozitări necontrolate de deșeuri, incendieri de miriști.

De aceea, custodele va trebui să acorde prin Planul de management o importanță deosebită comunității locale și societăților ce își desfășoară activitatea în sit și implicarea acestora în managementul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche.

Pentru dezvoltarea durabilă a zonei, custodele va încuraja și asista comunitățile locale în întocmirea de proiecte cu fonduri structurale și de coeziune în domeniile ecoturismului, agriculturii ecologice, manufacturii unor categorii de produse tradiționale; dar și prin acțiuni mai concrete, cum ar fi încurajarea modernizării infrastructurii și

clasificarea unor locuințe din zona de către autoritatea de stat în domeniul turismului ca spații de cazare.

a.iv. Managementul utilizării durabile a resurselor regenerabile oferite de capitalul natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche

Orice categorie de activități din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche se desfășoară obligatoriu numai în limitele capacității productive și de suport a ecosistemelor. Limitele capacității productive și de suport se stabilesc prin studii de specialitate conform legislației în vigoare care sunt avizate, fiind aprobate, de asemenea, în spiritul legilor.

a) Utilizarea resurselor aparținând florei terestre prin activități pastorale

Exploatarea pășunilor de pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este interzisă.

Reglementarea activității de utilizare a resurselor aparținând florei terestre prin activități pastorale se face prin Regulament.

b) Utilizarea resurselor aparținând faunei prin activități cinegetice

Datorită caracteristicilor sitului și a suprafeței restrânse, vânătoarea în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este restrânsă. Recoltarea acestor elemente de faună se face în condițiile înscrise în Regulament.

c) Utilizarea nămolului terapeutic

Exploatarea nămolului se face în limitele prevederilor legale cu avizul custodelui.

a.v. Managementul utilizării durabile a serviciilor oferite de capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche.

Pentru racordarea elementelor legate de turismul durabil în siturile Natura 2000 s-a realizat o corespondență și cu următoarele documentații:

- a) Plan Urbanistic General Turda;
- b) Tourism in Natura 2000 sites¹⁴;
- c) Natura 2000 and Tourism¹⁵;
- d) Natura 2000 - Outdoor Recreation and Tourism¹⁶;
- e) Sustainable tourism and Natura 2000¹⁷;

¹⁴ Pröbstl, Kovac, Knoll, Ruffini, Schneider, Martin (Eds). Tourism in Natura 2000 sites - Guidelines and Recommendations for the management planning in the alpine space

¹⁵ Report on the International Expert Meeting at the International Academy of nature Conservation, Isle of Vilm (Germany), September 11-14, 2005: Natura 2000 and Tourism

¹⁶ Natura 2000 - Outdoor Recreation and Tourism: A Guidline for the application of the Habitats Directive and the Birds Directive

Principiile turismului durabil, desprinse din Ghidul Tourism in Natura 2000 sites, asa cum sunt acestea enunțate de Comisia Europeana 2000/2 în corespondență cu componentele de dezvoltare durabilă - ce cuprinde cele trei componente de sprijin: ecologice/economice/sociale -, sunt prezentate sintetic în matricea de mai jos, fiind bifată/marcată relaționarea pozitivă/negativă a proiectului propus cu acestea:

Tabelul nr. 3

Principiu	Componenta	Corespondenta	Comentariu
Respectarea limitelor de capacitate a sitului	Ecologică	+	Zona Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche - perimetrele de suprafață - cunoaște un aflux scăzut de turiști; creșterea potențialului turistic = obiectiv de atins în scopul valorizării și completării ofertei turistice locale
Contribuția la moștenirea patrimoniului cu valoare conservativă - naturală și cultural - și îmbogățirea acestuia	Ecologică și socială	+	Creșterea semnificativă a veniturilor directe și indirecte către comunități, respectiv către organismele de administrare a patrimoniului
Prezervarea resurselor naturale	Ecologică	0	Promovarea

¹⁷ Sustainable tourism and Natura 2000 - Guidelines, initiatives and good practices in Europe - Env. DG European Commission

Principiu	Componenta	Corespondenta	Comentariu
			proiectelor ce nu presupun „un consum” de resursă naturală, cu prioritate
Sprijin a economiei locale	Socială și economică	+	Creșterea semnificativă a veniturilor directe și indirecte către comunități, respectiv către organismele de administrare a patrimoniului
Promovarea implicării comunității locale	Socială și economică	+	Politica de angajare cu prioritate a membrilor comunității locale
Dezvoltarea unor practici turistice adecvate, de înalta calitate	Socială și economică	+	Dezvoltarea unui turism de nișă, ce atrage în mod particular categorii de turiști în măsura a cheltui sume semnificative pe plan local
Accesibilizarea ariilor protejate pentru categorii cât mai largi de persoane	Ecologică și socială	+	Deschiderea unei noi ferestre către natură. Îmbunătățirea percepției populației față de mediul

Principiu	Componenta	Corespondenta	Comentariu
			natural
Dezvoltarea unor noi spectre ocupaționale	Socială și economică	+	Ofertă semnificativă de locuri de muncă în sfera serviciilor
Încurajarea comportamentelor îndreptate spre respectarea mediului	Ecologică, socială și economică	+	Creșterea nivelului de constientizare a valorii resurselor naturale locale din partea turiștilor și localnicilor
Oferirea unui model pentru alte sectoare economice și influențarea practicilor din bransă	Socială și economică	+	Prezența unui proiect inedit, cu caracter de pionierat, în măsură a fi dezvoltat și replicat, pentru a cataliza energii socio-economice aflate în prezent în stare latentă

O analiză succintă a criteriilor prezentate mai sus relevă prezența unor premise favorabile de valorizare a cadrului natural local, fiind identificate un număr mare de aspecte pozitive - 9 din 10 -, lipsa aspectelor negative și inducerea unui aspect evaluat ca neutru, atâta timp cât proiectele de promovat nu presupun utilizarea unor cantități semnificative de resurse naturale.

Prin ghidul Natura 2000 and Tourism, se subliniază faptul ca turismul și managementul conservativ sunt legate de elemente ale frumosului aparținând cadrului natural. Ambele elemente își trag beneficiile din acest capital, putând funcționa în mod eficient doar în baza unei puternice relaționări de tip simbiot. Percepția conform careia între cele două componente există o relație antagonică, este total eronată și pornește de la o insuficientă aplicare în practică a unor norme teoretice elementare prin care sa fie

funcționalizate măsuri adecvate de diminuare/limitare a impactului. Acțiunile de promovare a practicilor turistice, împreună cu cele conservative trebuie să rămână sinergice, convergențe, numai așa fiind garantată o transpunere în practică a conceptelor de dezvoltare durabilă.

Ghidul Natura 2000 - Outdoor Recreation and Tourism, prezintă o serie de proceduri de aplicare a Directivelor ce stau la baza conservării biodiversității - 92/43CEE a Consiliului privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de fauna și flora sălbatică; 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice, arătând că între eforturile de conservare și promovarea practicilor turistice există o legătură foarte strânsă. O abordare corectă a gestiunii conservative va trebui astfel să pună accentul pe dezvoltarea și diversificarea practicilor turistice în interiorul siturilor Natura 2000, susținând dezvoltarea infrastructurii în mod deosebit, în scopul scăderii presiunii asupra elementelor cadrului natural.

În cadrul acestui Ghid, se insistă asupra conceptului „fără deteriorare”, ce presupune atât evitarea acțiunilor cu potențial agresiv asupra elementelor criteriu ce au stat la baza desemnării sitului în cauză, cât și la adecvarea managementului conservativ astfel încât să se garanteze perenitatea elementelor patrimoniale, fiind astfel descurajate și descalificate abordările de tip non-intervenționist.

Ghidul Sustainable tourism and Natura 2000, face o trecere în revistă a modalităților practice de dezvoltare a turismului în interiorul siturilor Natura 2000, ca motor de susținere a gestiunii conservative, susținând astfel demersurile de conexare a elementelor cuprinse în Planul de gestiune conservativă cu strategiile locale/regionale de dezvoltare socio-economică a comunităților locale.

Astfel, din punct de vedere al oportunității de implementare a managementului conservativ orientat spre promovarea practicilor turistice, se observă o congruență semnificativă cu documentele strategice prin care se definesc elementele de promovare a turismului în perimetrul ariilor naturale protejate, în mod explicit în siturile Natura 2000.

a.v.a Utilizarea prin turism a serviciilor oferite de Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche

Potențialul ecoturistic este ridicat pentru zonă având în vedere că pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche se poate intra la Salina Turda, Grădina Zoo Turda, lacurile sărate tampon, numai în anul 2010 numărul turiștilor care au intrat în salină atât ca vizitatori cât și la tratament a fost de 375.404 persoane.

În scopul dezvoltării unui turism sustenabil în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, este necesară adoptarea unui management care să îmbine concomitent capacitatea de suport ecologic, capacitatea de suport economic, capacitatea de suport social capacitatea de suport psihologic.

Categoriile de turism ce se pot desfășura în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche sunt:

- a) ecoturismul,
- b) turismul științific,
- c) turismul educațional
- d) turismul balnear

Formele de turism permise Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche sunt :

- a) cicloturismul,
- b) turismul pedestru.

a.vi. Reconstrucția și reabilitarea ecologică în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche

În procesul istoric de reconciliere a omului cu natura un rol deosebit de important este și va fi deținut de reconstrucția și reabilitarea ecologică a ecosistemelor antropizate. Obiectivul fundamental al reconstrucției și/sau al reabilitării ecologice îl constituie readucerea, pe cât este posibil, a structurii habitatelor deteriorate de factorii antropici sau naturali la stările structurale existente înaintea impactului sau la stări de conservare favorabile.

Aceste aspecte vor putea fi atinse și realizate de către custode prin proiecte complexe și de anvergură de genul Life+ sau POS Mediu.

a.vii. Managementul speciilor și habitatelor de interes comunitar în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche

În anul 2007, aria naturală protejată de interes național Sărăturile și Ocna Veche a fost inclusă în rețeaua Natura 2000, ca Sit de importanță comunitară SCI. Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche a fost declarat SCI pentru 2 tipuri de habitate și 3 specii de plante, însă așa cum s-a arătat în secțiunile anterioare alegerea elementelor criteriu a fost cel puțin nefericită.

În ceea ce privește habitatul 1530* Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto – sarmatice, pentru realizarea protecției și conservării se impun unele măsuri generale și specifice de management pentru menținerea la un nivel favorabil de conservare a habitatului, măsuri ce își păstrează relevanța și pentru conservarea habitatului 1310 în cazul în care prezența acestuia va fi certificată, după cum urmează:

- interzicerea/limitarea intervențiilor asupra perimetrelor umede desecare, drenare.
- limitarea pășunatului în zonele de sărătură.
- interzicerea arderii vegetației.
- interzicerea decopertării solului.
- blocarea accesului pentru autovehicule cu blocuri de piatră în zonele în care se regăsește habitatul.
- interzicerea schimbării destinației terenurilor.

CAPITOLUL IV

IMPLEMENTAREA PLANULUI DE MANAGEMENT

Realizarea Planului de management presupune într-o primă fază stabilirea unei liste de priorități și planificarea în timp a modului de îndeplinire a acestor priorități și într-o fază ulterioară , identificarea resurselor financiare și stabilirea bugetului necesar.

a. Priorități și planificarea în timp

Pentru a ajunge la lista acțiunilor necesare implementării Planului de management este necesară identificarea amenințărilor la adresa capitalului natural din cadrul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche

S-au identificat la adresa Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche un număr de 4 categorii de amenințări:

a) **Utilizarea abuzivă a resurselor oferite de capitalul natural** - delict silvice, pășunat abuziv în regim semisălbatic.

b) **Starea actuală a unor ecosisteme** – s-a constatat datorită practicilor enumerate la pct. a) o deteriorare a habitatelor de interes comunitar

c) **Turism** – practicarea unui turism necontrolat.

d) **Deșeuri** – depozitarea în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche în special a deșeurilor din construcții moloz dar și a celor menajere.

a.i. Strategia Planului de management

În urma analizei impactului asupra capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche cauzat de cele 4 amenințări majore identificate anterior și definirii celor trei direcții strategice după modelul de management practicat pe plan mondial în alte arii protejate conform convenției biodiversității: conservarea biodiversității, cercetare și monitoring, dezvoltare economică durabilă, sub formă de matrice strategică prezentată în Anexa 1 la Planul de management.

b. Bugetul Planului de management – vezi Anexa 2 la Planul de management.

CAPITOLUL V
REGULAMENTUL SITUL NATURA 2000 ROSCI0223 SĂRĂTURILE OCNA
VECHE

Capitolul I CADRUL GENERAL

Art. 1. Sărăturile și Ocna Veche este declarată arie naturală protejată de interes național prin Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate.

Sărăturile Ocna Veche este declarat sit de importanță comunitară – SCI prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr.1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România cu modificările ulterioare.

Regulamentul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este conceput în baza Planului de management al Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche elaborat de SC Unitatea de Suport pentru Integrare. SRL în cadrul proiectului POS Mediu Axa Prioritară 4 – Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii; Domeniul major de intervenție – Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management pentru protejarea biodiversității și rețelei Natura 2000 - ”Managementul Sitului Natura 2000 Sărăturile Ocna Veche”.

Prezentul regulament al Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este elaborat cu respectarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, și prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006; Legii nr. 46/2008 - Codul Silvic, cu modificările și completările ulterioare, prin care se reglementează activitățile ce se desfășoară în fondul forestier de stat și/sau privat din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, ținând cont de prevederile Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, cu modificările și completările ulterioare.

În elaborarea Regulamentului Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche s-a ținut cont de principiile legislației internaționale - Agenda 21 și Convenția asupra diversității biologice adoptate la Conferința de la Rio din 1992, Reuniunea de la Johannesburg din 2002, Rio+10, Directiva Habitate 92/43/CEE și altele asemenea.

Art. 2. Scopul Regulamentului este de a promova un model de gestiune durabilă care să permită conservarea biodiversității, ca element fundamental al capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche în concordanță cu dezvoltarea sistemelor socio-economice adiacente. Scopul Regulamentului rezultă din cele trei direcții strategice înscrise în Planul de management:

- i. Conservarea biodiversității.
- ii. Cercetare și monitoring.
- iii. Dezvoltare economică durabilă.

Art. 3. Suprafața Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este de 133 ha, în diverse forme de proprietate și administrare, situat în partea de nord a municipiului Turda, într-o zonă depresionară cu altitudinea medie de 367 m.

În ceea ce privește limitele geografice, aria protejată se învecinează la:

- Nord - zonă colinară sărăturată;
- Est – fișie colinară sărăturată urmată de teren agricol;
- Vest – acces Salina Turda , parcări aferente obiectivului turistic, coline cu vegetație 200 m urmate de teren agricol;
- Sud – Lacul Dulce și Lacul Durgău, urmate de o zonă rezidențială.

Art. 4. Responsabilitatea administrării Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche revine custodelui conform Art. 18 alin 1. din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. Regulamentul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este principalul instrument de reglementare a activităților ce se pot desfășura pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Planul de management integrat și adaptativ al Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este documentul oficial care stabilește cadrul general de desfășurare a acțiunilor, din următorii 5 ani, promovate pentru îndeplinirea obiectivelor ariei protejate. Scopul, obiectivele și activitățile cuprinse în Planul de management, împreună cu reglementările din Regulament stau la baza activității custodelui și totodată definesc limitele și modul în care pot acționa pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche proprietarii, populația

locală, administratorii de terenuri proprietate a statului, diverșii utilizatori, diversele instituții și/sau organizații. Regulamentul este considerat un capitol final al Planului de management întrucât reglementează activitățile din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche sub raportul realizării obiectivelor strategice, tactice și operaționale, dar totodată Regulamentul poate fi considerat și un document de sine stătător, de reglementare a activităților din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, dat fiind conținutul său.

Procedura de reactualizare a Planului de management și a Regulamentului constă în:

- i. identificarea de către custode a punctelor din Planul de management și Regulament care, datorită schimbărilor legislative, a dinamicii capitalului natural și/sau a evoluției sistemelor socio-economice adiacente, necesită a fi modificate;
- ii. discutarea și avizarea Planului de management;
- iii. aprobarea prin Ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Art. 6. Marcarea căilor de acces, delimitarea prin borne a perimetrului sitului, precum și panourile de avertizare vizuală cu privire la interdicțiile ce trebuie respectate pe teritoriul sitului se realizează de către custode.

CAPITOLUL II REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR ÎN SITUL NATURA 2000 ROSCI0223 SĂRĂTURILE OCNA VECHÉ

Secțiunea I Prevederi generale

Art. 7. În procedura de emitere a actelor de reglementare pentru planuri, proiecte și/sau activități care pot afecta semnificativ Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, autoritățile competente pentru protecția mediului solicită și țin seama de avizul custodelui.

Deținătorii cu orice titlu de suprafețe de teren, instituțiile care administrează terenurile statului, utilizatorii de resurse naturale din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, persoane fizice sau juridice, au obligația de a anunța în scris custodele asupra intenției de a demara o activitate pe teritoriul și în imediata vecinătate a Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche și de a aștepta răspunsul în scris al acestuia.

Custodele are obligația de a răspunde în scris în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării.

Art. 8. Accesul pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este reglementat astfel :

- i. Accesul la aria protejată se face din DN1, prin rețeaua stradală municipală pe traseul str. Castanilor, str. Frăgăriște și DC 161B.
- ii. Custodele are obligația să amenajeze trasee pentru deplasarea în bune condiții a turiștilor.
- iii. Traseele vor evita apropierea față de arealele ce adapostesc speciile protejate.
- iv. Practicarea cicloturismului, echitației se va face pe trasee specializate, amenajate prin grija custodelui.

Amenajarea traseelor presupune :

- a) marcarea lor pe indicatoare și panouri și prin semne convenționale;
- b) construirea unor observatoare fixe;

Traseele și infrastructura turistică vor fi întreținute prin grija custodelui ori de câte ori este cazul.

- v. Localnicii din comunitățile limitrofe au acces în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche fără să achite o eventuală taxă de vizitare, pe baza actului de identitate pe care sunt obligați să-l prezinte la cererea personalului - custodelui.
- vi. Pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este permis accesul următoarelor categorii de mijloace motorizate :
 - a) autovehicule adecvate numai pe drumurile de acces menționate anterior;
 - b) mașini de intervenție ale pompierilor, jandarmeriei, salvare și altele asemenea;
 - c) elicoptere în caz de forță majoră.
- vii. Exceptând situațiile de forță majoră conform legii, accesul organelor de control și prevenire se face cu știrea prealabilă a custodelui și în prezența personalului desemnat să însoțească la astfel de acțiuni.

Art. 9. În Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, cercetarea se va face cu avizul custodelui.

Art. 10. În afara custodelui, activități ocazionale de observare sau de monitorizare pot fi efectuate de către organizații neguvernamentale, instituții de învățământ și științifice sau de către turiști pe baza observațiilor ocazionale și să le facă cunoscute custodelui.

Art. 11. Activitatea de cercetare științifică și de monitorizare de către terți pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche se desfășoară cu avizul custodelui solicitat cu cel puțin 15 zile înaintea începerii unor astfel de activități, pe bază de contract între instituțiile și organizațiile respective și custode.

Art. 12. Rezultatele cercetărilor și monitorizărilor desfășurate pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche sunt puse la dispoziția custodelui în termenii stabiliți de comun acord cu instituțiile și organizațiile ce desfășoară activități de cercetare și monitorizare, conform contractelor încheiate.

Art. 13. Custodele introduce în termen de 30 de zile datele culese atât de la personalul de teren propriu, cât și de la terți în Baza de date unitară a Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche cu obligația de a cita autorul.

Art. 14. Custodele va prezenta Agenției pentru Protecția Mediului Cluj raportul anual privind starea de conservare a complexului de ecosisteme.

Secțiunea 3 Educația ecologică, informarea, conștientizarea și relațiile cu comunitățile

Art. 15. Activitățile de educare și informare pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, altele decât cele desfășurate de custode, pot fi organizate cu avizul acestuia, solicitat în scris cu cel puțin 15 zile înainte, în prezența unui reprezentant al custodelui.

- i. Activitățile educative se vor organiza în cadrul unor protocoale încheiate între custode și Inspectoratul Școlar Județean.

Art. 16. Custodele sprijină organizațiile ecologiste, instituțiile de învățământ de orice grad și alte organizații sau instituții în organizarea de tabere, excursii, concursuri, și alte asemenea activități, pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Programul unor astfel de acțiuni vor fi anunțate și stabilite de comun acord cu cel puțin 15 zile înainte. Calendarul desfășurării acțiunilor este stabilit în ordinea cererilor depuse la custode.

Art. 17. Custodele va organiza periodic conferințe locale de presă și va transmite comunicate de presă ori de câte ori situația din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche o va cere.

Art. 18. Custodele va organiza acțiuni de conștientizare în cadrul fiecărei comunități locale limitrofe Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, cel puțin de două ori pe an, în special în scopul diminuării impactului negativ asupra sitului.

Secțiunea 4 Utilizarea durabilă a resurselor regenerabile oferite de capitalul natural al Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche

4.1. Utilizarea resurselor aparținând florei terestre prin activități pastorale

Art. 19. Pășunatul pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este interzis cu strictețe în zonele de sărătură, urmând a fi strict reglementat în celelalte zone, pornind de la capacitatea de suport a pajiștilor, fără însă a se depăși o încărcare de mai mult de 0,8 UVM unități vită mare / hectar.

4.2. Utilizarea resurselor aparținând faunei prin activități cinegetice

Art. 20. În vederea desfășurării activității de pază a fondului cinegetic între gestionarii fondurilor de vânătoare și custode se vor încheia protocoale privind colaborarea în acest sens.

4.3. Alte activități de utilizare a unor resurse ale capitalului natural din Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche

Art. 21. Recoltarea elementelor de floră și faună se va efectua în limita capacității de suport aprobată de custode, prin tehnologii cu impact redus, cu autorizarea prealabilă de către Agenția pentru Protecția Mediului.

Art. 22. Exploatarea nămolurilor se va face doar cu avizul custodelui și din zone de unde lipsește interesul conservativ sau se aplică măsuri compensatorii adecvate.

Art. 23. Lucrările de reconstrucție ecologică, se vor întreprinde numai în baza studiilor de specialitate, cu aprobarea autorității centrale pentru protecția mediului.

4.4. Acțiuni în urma unor fenomene de forță majoră

Art. 24. În cazul producerii de fenomene de forță majoră, instituțiile abilitate intervin conform prevederilor legale, cu înștiințarea custodelui.

Secțiunea 5 Construcțiile

Art. 25. În raza Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este permisă ridicarea altor construcții noi față de cele, existente la data aprobării prezentului regulament, respectiv reabilitarea și extinderea celor existente, doar cu avizul custodelui și a autorității competente de protecție a mediului în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare la momentul realizării investiției.

Secțiunea 6 Turismul

Art. 26. Activitatea de turism în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este încurajată în limitele capacității de suport.

- i. Custodele are obligația să controleze, să dirijeze și să monitorizeze activitatea de turism.
- ii. În Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche, turismul se desfășoară pe bază de contracte, între custode, pe de-o parte și firmele de turism acreditate și asociațiile familiare care practică activitatea de eco-agroturism din cadrul comunităților locale din zonă, pe de altă parte.

Art. 27. Vizitarea Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este permisă numai pe traseele marcate.

Accesul pe alte trasee este interzis turiștilor.

Art. 28. Camparea pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este interzisă.

Art. 29. Este interzisă utilizarea focului deschis.

Art. 30. Regimul deșeurilor pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche se reglementează astfel:

- i. este interzisă abandonarea deșeurilor de orice fel pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche;
- ii. turiștii au obligația de a evacua deșeurile pe care le generează în timpul vizitării Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Deșeurile vor fi evacuate în afara Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche;
- iii. deversarea oricăror produse - solide sau lichide, în lacuri este interzisă;
- iv. spălarea autovehiculelor în apele de pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche este interzisă.

Art. 31. De asemenea pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche sunt interzise :

- i. amplasarea corturilor;
- ii. perturbarea liniștii, deranjarea celorlalți turiști;
- iii. colectarea de către turiști a elementelor de floră sau faună;
- iv. distrugerea și/sau deteriorarea habitatelor, cuiburilor, arborilor, infrastructurii turistice și altele asemenea;

Art. 32. Fotografierea sau filmarea în scop comercial fără aprobare este interzisă în Situl Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Cei interesați pot obține permis de la custode, contra plății tarifului stabilit.

Art. 33. Custodele poate institui un sistem de tarife pentru vizitarea, facilitățile, serviciile și activitățile specifice desfășurate pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0223 Sărăturile Ocna Veche. Tarifele vor fi stabilite în condițiile respectării prevederilor legale. Tarifele practicate sunt comunicate prin pliante, afișe, panouri și alte asemenea.

Capitolul III SANCTIUNI

Art. 34. Nerespectarea măsurilor prevăzute în prezentul regulament sau desfășurarea oricăror activități în alte condiții decât cele prevăzute de normele în vigoare atrage, după caz, răspunderea contravențională, penală, materială sau civilă conform legislației în vigoare.

Capitolul IV DISPOZIȚII FINALE

Art. 35. Atribuțiile de pază privind respectarea regimului ariilor protejate sunt realizate prin agenții de teren aflați în subordinea custodelui cu sprijinul altor organe abilitate ale statului.

Art. 36. Aplicarea prezentului regulament se face de către personalul custodelui în colaborare cu personalul Agenției Regionale pentru Protecția Mediului, Romsilva – Regia Națională a Pădurilor, Inspectoratul Județean de Poliție, Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean, Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare, precum și de alte persoane împuternicite în acest sens de către custode.

Art. 37. Prezentul regulament poate fi modificat la propunerea custodelui, cu avizul autorității publice competente privind protecția mediului și aprobat prin Ordin al autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Art. 38. Prezentul Regulament intră în vigoare odată cu aprobarea lui prin Ordin al autorității publice centrale pentru protecția mediului.